

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K. Za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznana sprejem a upravništvo v Gorici, Semeniška ulica 8. 16 Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

V Gorici, dne 21. septembra.

Na drugem mestu današnjega lista prinašamo vsebino armadnega povelja, katero je izdal naš cesar o priliki zadnjih vojaških manevrov, ki je pa bolj podobno cesarjevemu manifestu nego pa armadnemu povelju. Ost tega manifesta naperjena je izključno proti madjarskim aspiracijam, katere hočejo po vsi sili uničiti celokupnost naše armade ter s tem izbrisati našo monarhijo iz vrste veselih. Cesarjeve besede so tako odločne, tako precizne, in kažejo popolnoma jasno, da hoče naš cesar tudi za vsako ceno varovati celokupnost naše armade, da jim ni potreba nobenega posebnega komentara. Da je naš cesar — ki je bil nasproti Madjarom vedno prijenljiv — rabil v sedanjem trenutku take besede, moral jo imeti za to svoje vzroke, ker vedeti je moral prav dobro, da izzovejo iste med krono in med Madjari tako ostro nasprotje, kakoršnega še ni bilo od usodepolnega leta 1848. pa do sedaj. Zato je pa tudi naravno, da se bavi danes z vsebino omenjenega armadnega povelja ne le vse avstro-ogrsko časopisje, ampak tudi vse inozemsko časopisje.

To cesarjevo armadno povelje, ali prav za prav cesarjev manifest na armado je nenavaden način, na kateri se je krona obrnila do svojih narodov. Ta manifest je pač največji dokaz, v kako kritičnem položaju da se nahaja naša monarhija. V konstitucionalnih državah je namreč navada, da zastopa odgovorno ministerstvo stališče in pravice krone pred parlamentom ter jih brani. Ako pa krona sama stopi iz rezerve in se sama obrača do strank in do narodov, potem pomeni to toliko, da ne obstoji več taka parlamentarna vlada, ki bi zastopala stališče krone pred narodnim zastopstvom, branila nje pravice ter prevzela za to nase tudi odgovornost. Ali na Ogrskem danes več take vlade ni, in baš zaradi tega je smatrala neodgovorna krona za potrebno, da je izpregovorila sama ter jasno in glasno povedala Madjarom, da armada mora ostati celokupna in jedina

ter da se ne bodo krona nikdar odovedala svoji pravici in svoji moči. Že delj časa se je namigavalo, da je nastal konflikt med krono in med Madjari. Danes pa ni treba več namigavati, danes po izdanem cesarjevem manifestu je ta konflikt očit pred celim svetom. Ogrska kriza dospela je do vrhunca in se je s tem ustavnim konfliktom šele poostrila. Krona odklanja namreč narodne koncesije v vojski, katere zahtevajo od nje Madjari, a za njimi tudi vsi drugi narodi v monarhiji, ki niso Nemci. Krona pa si ne da na nikak način vzeti pravice določevanja narodnih koncesij v armadi, četudi so ljudski zastopniki poklicani za to, da skrbje za armado, to je da dovoljujejo potrebna sredstva za prehranitev iste, kakor tudi število vojakov. Krona je v omenjenem armadnem povelju glasno in jasno povedala, da smatra za neopravičeno utikanje v svoje pravice in kot protipostavno vsako presijo, ki bi se s kojimi koli sredstvi hotela delati nanjene določbe glede armade. Na Ogrskem pa zavzema ves parlament ravno nasprotno stališče, tako liberalna stranka, ki pravi, da stoji na stališču nagodbe iz l. 1867. in ki izvaja iz te nagodbe posledice, katerih krona ne priznava, kakor tudi opozicija, ki teži očitno za personalno unijo, da ne govorimo o drugih skrajnih elementih na Ogrskem, ki hočejo še vse kaj več. Kako pač se bode premostil ta prepad med krono in Madjari? Na Ogrskem namreč v sedanjem trenutku ni posredovalca, ki bi posredoval med krono in med narodom in v katerega bi imeli obe stranki zaupanje, posredovalca namreč, kakoršen je bil Deak.

Današnja kriza pa je tudi z ozirom na to težavnejša, ker so se razmere sploh v to in v onstranski polovici naše države korenito predrugačile. V sled raznih političnih dogodkov in vsled raznih izkustev je tudi politično mišljenje različnih narodov, živečih v naši monarhiji, vse drugače, in se za mnogo razlikuje od nekdanjega političnega mišljenja. Tudi narode je preteklost mnogo naučila.

Madjarskemu drevesu se je namreč dopustilo, da je zrastle skoro do neba. Madjari Nemci in Nemci in Madjari razdelili so si med seboj gospodstvo nad veliko večino drugih, v naši monarhiji živečih narodov. In zdaj, ko so se Nemci in Madjari sprli med seboj, hoteli bi in hoté pomoči v borbi drug proti drugemu pri ostalih avstrijskih narodih in posebno pa pri Slovanih, ki tvorijo veliko večino prebivalstva avstro-ogrsko monarhije. Najbolje pa bode, da prepuste Slovani kakor Nemce tako Madjare samim sebi ter da začno misliti nase in za to se jim nudi ravno sedaj najboljša prilika. Čeravno nas ne more nič ogrevati za Madjare, za oni brezobzirni in oholi narod, ki je prizadejal našim bratom Hrvatom v najzadnjem času toliko gorja in ki misli še vedno na to, kako bi jih uničil, bilo bi od nas ravno tako neumno veseliti se z Nemci, ki od veselja poskakujejo, misleč, da smejo že danes praznovati v naši državi zmago nemštva nad vsemi ostalimi narodi. Ti oholi Nemci si najbrže domnevajo, da v vojski ne odločuje hrabrost vojakov, katerih šteje avstro-ogrsko armada največ slovanskih, pač pa da odločuje jedino le poveljni jezik in sicer tudi to samo zato, ker je nemški.

Kuga.

Bilo je l. 1898. Neki doktor je zanesel na Dunaj strašno bolezen — kugo. Kuga! O že ta beseda! Kako se bojé ljudje pred njo!

Kaj ni vse počela dunajska gosposka, da bi zatrla to „črno smrt“! Ves Dunaj je bil po koncu. Vse je vpilo, tožilo in vzdihovalo. Ni čuda, vsak se boji umreti. Čudno je le to, da se tisti ljudje, ki se tako strašno bojé črne smrti, prav nič ne zmenijo, ko se pred njih očmi po slabih časnikih širi v celem cesarstvu druga, bolj grozna bolezen, kuga, ki mori duše!

Skoraj vsako leto je tam doli na Hrvaškem ali tam na Ogrskem živinska

bolezen. O, tedaj se precej zapró vse meje in nobena žival ne sme od tam v naše kraje; gorjé mu, ko bi ga zasačili, da hoče kaj vtihotapiti čez mejo! — O, da bi gosposka le pol skrbela za odvritev pohujšanja po slabem berilu, kakor skrbi za brezumno živino! Za živino se skrbi, in to je prav, za okuženje duše in srca po slabem berilu, pa ne!

Če gosposka ne zapira mej in poti slabim časnikom, mora pa vsak posebej tem bolj skrbeti, da zabrani dušno kugo v svoji hiši. Ali v resnici kaj se godi? Krščanski očetje naročajo brez vse skrbi brezverske časnike in pusté, da jih bere vsa družina, odrastli in otroci. Kaj pa pišejo ti častniki? Danes obrekujejo katoliške duhovne in redovnike in pripovedujejo o njih najgrše stvari, o katerih ni morda niti mrvice resnice, jutri ti ponavljajo stare laži, ki so bile že stokrat ovržene; potem zopet zavijajo in preobračajo katoliške nauke in smešijo svete obrede. Vse pride v njih hudobni mlin, vse omažejo, vse oblatejo. Naj bo res ali ne, naj bo prav ali ne, vse gre na papir; prekličjejo pa ti nikdar ničesar, naj pride še toliko prič zoper laž. Pač peklenska hudobija!

Ali smejo pa katoliški stariši trpeti taka berila in časnike v svoji hiši? Ne, nikakor ne! Ko bi zahajal v tvojo hišo bogotajec ali zapeljivec, bi ti gotovo svoje otroke svaril pred njim, naj se ga varujejo. Vsaki brezverski list je zapeljivec, ki skrivoma pohujšuje otroke in strupi njih nedolžne duše, mami pamet in kuži srce! Kam dovede mladino prebiranje slabih listov, vidim pred lastnimi očmi, čitamo vsaki dan in opazujemo neprenehoma. Kedo bode dajal za to pred Bogom odgovor?

„Obrekovanje, ki se je enkrat spočelo v preziranju, v brezbriznosti, piše nek škof, v sovraštvo do cerkve in njenih služabnikov, mora po naravnem potu zopet roditi obrekovanje, zaničevanje, brezbriznost in sovraštvo do cerkve. Mnogi postanejo mrzli proti svoji materi sv. cerkvi,

LISTEK.

Moja hoja na Krn.

(Piše turist Vozirad.)
(Dalje)

Na Libušnjem sem spal izvrstno. Da bi bil po noči o čem sanjal, tega se ne spominjam. Znamenje, da je bilo moje spanje zdravo. In temeljitega počitka sem potreboval, saj Krn je še daleč, tako visoko daleč.

Vendar med znanci sopotniki nisem vstal med prvimi. Skoz odprto okno sem poslušal zunaj na poti stopanje ljudij; namenjeni so bili tudi oni v Krn. Bilo jih je veliko. To me je veselilo toliko bolj, ker sem zmagoval v svoji trditvi, da nas bo v vasi Krn pri posvečenju cerkve obilo, med tem ko so bili moji tovariši prejšnji večer drugačnega mnenja. Pa da jih bo še več, vstani in opravi se, sem si mislil, in vstal sem.

Na Krn! To je dolga in težavna pot, na taki poti se človeku lahko vse zgodi, torej se je treba za to priporočiti tudi višjim možem. In zmolil sem molitev k angelju varhu v slovenskem in latinskem jeziku. Dve je več kot ena, in dvakrat bolje drži.

Ko smo s tovariši pri sv. Duhu opravili svoja cerkvena opravila, smo se napravili na pot.

No, reči moram, pot od Libušnjega proti Vrsnemu ni težavna, prav za prav je dobra. Zato pa gre hvala novemu cestnemu odboru v Kobaridu, ki se ravno v teh krajih požrtvovalno trudi za zboljšanje potij. Za zboljšanje potij, ki peljejo v višave naše domovine, so edino naši možje v Kobaridu; ali bi ne mogli biti tudi vsi edini v skupnem hodenju potij, ki peljejo našo domovino samo na višek sreče in blagostanja? Morebiti jih za to naši resni časi zmodré, in dal Bog, da čim prej!

In stopali smo dalje, jaz od zadaj. S tem pa nikakor nočem reči, da sem omagoval. O, ne! Nikoli nisem zaostal toliko, da bi moji tovariši spredaj ne slišali močnega udarjanja moje turistovske palice v tla. Ko sem bil prišel prvič na Matajur, in je neki moj znanec zvedel o tem, me je bil kasneje enkrat vprašal, ali sem se bil na Matajur — peljal. No, pa se mi je res za malo zdelo!

Po ovinkih nas je peljala pot naprej. Bila je že precej položna, dokler se ni pod Vrsnem nagloma vzdignila nav-

kreber. Stopali smo počasneje, zato pa smo dihali glasneje. Ali sem jaz sopol najglasneje, tega mi do danes še noben sopotnik ni zaupal. In — morebiti je boljše, da zgodovina molči o tem!

Pred nami in za nami so stopale gruče ljudij; tam moški, tam ženske, tam moški in ženske skupaj. Veselil me je pogled na te krnske romarje, ki so nastopili dolgo pot k sv. Roku, in resne misli so me začele navdajati. Glej tukaj to dobro slovensko ljudstvo! Od nekdanj je že naš rod zvesto udan sv. veri, udanega se je še vsikdar pokazal sv. katoliški cerkvi. Svojo vero je zmiraj pričeval v dejanju, prelival je zanjó že tudi svojo kri, s svojimi trupli je že kril širna bojišča, ko je bilo treba braniti svoj dom in svetinjo svoje vere. Da, leva se je pokazal v teh bojih, izpričana sv. vera je častno znamenje preteklosti slovenskega ljudstva. In jasen žar navdušenja mi je zasvetil v očesih ob spominu na junaške verne naše pradede. Živel njih spomin, živel na veke!

Ali bo naš sedanji rod tudi vsikdar zvest ostal častnim vzgledom svojih pradedov? Bojni klic doni po naši lepi slovenski zemlji; boj se je napovedal

svetinjam naše sv. vere. Vstali so iz naroda možje, razdvojeni sami s sabo in z Bogom, in brezvestno so začeli rovat proti starim tradicijam našega naroda. Da bi v ljudstvu omajali sv. vero, da bi je odtujili naukom katoliške cerkve, so pričeli črniti vse, kar mu je drago, in blatiti, kar mu je sveto. Oporo in zagotovilo boljše in srečne prihodnosti so mu začeli izmikati izpod nog. V razdivjanost, razuzdanost in divjaštvo naj zdrvi naš ubogi rod, potem ko mu je na težavnih poteh življenja ugasnila rešilna luč sv. vere. V medsebojnem sebičnem, bratomornem boju naj se ukonča naše ljudstvo, nad njim pa naj v zlobnem veselju slavi svoje zmagoslavje izdajstvo in trinoštvo zakletih sovražnikov!

Ali je to rodoljubno, bratsko-slovensko: brata ščuvati na brata in gojiti med njima srd ukončevalnega boja? Ne, to je narodno-pogubno in izdajsko. V spomin mi je prišel nesrečni pesnik Aškerc, ki je pel:

Kdor brata mi ščuva na brata,
Ta bodi, ta bodi — proklet!

Vznobil sem se, vstavil in ozrl. Nove gruče ljudij so se prikazale za nami, in žarki novega upanja so prisvetili v moje

se odtujé ter jo naposled začno so-
vražiti.

Tako delajo ljudje — kristijani, ki
beró liste, veri nasprotné. Oni ne sko-
dujejo samo sebi, ampak z naročenjem
takih listov postajajo sokriví vseh oprav-
ljivih govoríc, ki se tako razširjajo, in
pogubnih nasledkov, ki iz tega izvirajo.
Saj ravno s svojim denarjem pomagajo
listom, da izhajajo. Zato — pravi dalje
— ne naročaj takih listov, ne prebiraj
jih!

Slabo berilo človeka vsega premoti
in preobrúne. On ima dobro za slabo,
slabo za dobro; tema mu je luč in pro-
svitljivost, luč pa tema in neumnost.
Kakor misli, tako tudi govori, in svoje
misli piše na papir. Ta papir gre med
ljudí, v šole, v gostilne, prodajalnice, tvor-
nice, kavarne in vojašnice, med odrasčene
in otroke, med gospodo in kmete, trgovce
in delavce. Povsod beró ljudje tiskani
papir in beró pijejo in srebljejo vse one
slabosti, one napénosti, katere je kdo
napisal.

Lažnaprednjaki kriče: Dajmo ljud-
stvu omike, dajmo mu svobode! Prav!
toda omike pametne in na pravi podlagi,
ne pa omike in svobode, ki noče spoz-
nati ne božjih, ne cerkvenih zapovedij,
nobene oblasti, ne božje ne svetne; omike
in svobode, ki vleče v neizogibni propad
duševnega in telesnega življenja. — Brez-
verci skrbijo še posebno, da pride slabo
časopisje v roke pridnim mladeničem in
nedolžnim deklicam. Mislijo si: Ako se
mladina okuži, smo dosegli svoj namen.

Nedavno sem govoril z mlado, že
precej pokvarjeno deklico, ki je javno
trdila umazano obrekovanje čez pošteno
osebo. Kaj mi reče? „Brala sem tako!
Saj je bilo v časopisu!“ Reva je čitala
v listu in mislila, da je že vse res.

Varujte se slabih listov! Varujte se
krivih prerokov! Pazi, kaj bereš!

Politični pregled.

Državni zbor. — Včeraj se je
sešla zopet poslanska zbornica. To skli-
canje državnega zbora prišlo je jako ne-
pričakovano in je v neposredni zvezi s
cesarjevim armadnim poveljem, o katerem
govorimo na drugem mestu. Glavna na-
loga državnega zbora je sprememba vo-
jaškega zakonskega načrta, katerega je
vsprejel naš državni zbor v zadnjem
svojem zasedanju. V omenjenem načrtu
je stala tudi določba, da stopi novi zakon
še takrat v veljavo, ko ga bo vsprejel
tudi ogrski parlament. Vsled te določbe
se niso smeli torej poklicati v vojaško
službo letošnji novinci, in bi vsled tega
moralí ostati v vojaški službi do 31. de-
cembra t. l. vojaki, ki doslužijo s 30.
septembrom svojo triletno vojaško služ-
bovanje. To pa je vzbudilo povsod ve-
liko nevoljo in razburjenost in prote-
stirali se je začelo na vseh koncih in
krajih ter zahtevati, da se skliče državni
zbor, ki naj uredi to zadevo. Državni
zbor je zaradi tega sklican, in vlada mu
je predložila nov zakonski načrt, vsled
katerega bi bila odpravljena iz prejšnjega
zakonskega načrta določba, da stopi isti
v veljavo še-le potem, ko bode jednak
zakonski načrt vsprejet tudi v ogrskem
parlamentu. Kakor stoji danes stvari,
bode naš državni zbor najbrže ugodil ti
vladni želji. Ko se pa to zgodi, potem se
pokličejo v vojaško službo letošnji vojaški

srce. Domovina, nikar še ne obupaj!
Glej, zamrl ni še čut prave, žive vere v
tvojem ljudstvu! Ono še od daleč hiteva
k božjim svetiščem in tako javno pri-
poznavajo svojo vero. Slovenska zemlja,
napojena z junaško krvjo narodnih mu-
čenikov, še boš na sebi nosila domove
verno udanih sinov in hčera! Žal, šteješ
izgubljenih sinov n malo, ki so sramota
tvojega bivanja in madež tvoje zgo-
dovine, a njih rovanje ti nima biti v pro-
pust! Ne, njih same bo upropastila do-
movinska ljubezen in vernost velike ve-
čine tvoje ljudstva, ki bo spomin tvojih
izdajic izbrisalo s tvoje ljudstva, ki bo
spomin tvojih izdajic izbrisalo s tvoje
površja, kakor da bi nikdar ne bili bi-
vali! Verni Slovenci bodo zmagali nad
svojimi izdajskimi brati-grobokopi in bodo
nad njihovimi grobovi še nadalje srečno
bivali v verski udanosti in zvestobi!
Živela boljša prihodnost lepe slovenske
domovine!

Pohiteti sem moral, da sem dohitel
svoje tovariše. Bližali smo se vrhu, od-
koder se odpre pogled na Vrsno. Dalje,
še malo, tamkaj se oddahnemo.

(Dalje pride.)

novinci še te dni, a triletniki odposljejo
se domov.

**Kriza na Ogrskem se bliža h
koncu** — Cesar je v daljšem lastno-
ročnem pismu zopet naročil grofu Khuen
Hederwaryju, da sestavi novo minister-
stvo. Sicer je grof Khuen v klubu libe-
ralne stranke naznanil, da bode ta vlada
le začasna.

Armadno povelje našega cesarja.
— V kakem smislu se bo rešila ogrska
kriza, povedal je torej cesar pri vojaških
manevrih v Galiciji, ki so se ravnokar
izvršili. Naš cesar je izdal namreč po-
vodom imenovanih vojaških manevrov
armadno povelje, ki je največje politične
važnosti in katero naj si oholi Madjari
dobro zapomnijo. Cesar naglašá namreč
v svojem armadnem povelju, da so mu
važni državni posli jemali čas, ki bi ga
bil rad posvetil letošnjim vojaškim vajam
7. in 12. voja. Vendar je bil trajno ob-
veščen o teku vaj po generalu konjice
nadvojvodu Franu Ferdinandu in more
izreči svoje priznanje. Velikim vajam
konjice v Galiciji je prisostvoval sam in
se prepričal o poučni zasnovi, vodstvu
in izvedenju istih ter o izbornem stanju
in sestavi, v katerem se nahajajo po-
samične čete. „Čim bolj sem prepričan —
pravi cesar — o potrebi, važnosti in uda-
nosti vse svoje armade, tem bolj se moram
in hočem držati obstoječih in izkušenih na-
prav. Moja vojska, katere trdno zvezó hočejo
zrhljati enostranska prizadevanja, ne
poznavajoča visokih nalog, ki jih ima
ista izvrševati v blaginjo obeh državnih
ozemelj, naj ve, da se nikdar ne od-
povem pravicam in oblastim, ki so za-
gotovljene najvišjemu vojnemu poveljniku.
Skupna in jednotna, kakor je, naj ostane
moja vojska, močna straža v obrambo
avstro-ogrške monarhije proti vsakemu
sovražniku. Zvesta svoji prisegi bo moja
skupna vojna sila napredovala na potu res-
nega spolnovanja svoje dolžnosti, prešinjena
od onega duha jednotnosti in harmonije,
ki spoštuje vsako narodno svojstvo in
razrešuje vsa nasprotstva s tem, da po-
sebné prednosti vsakega plemena iz-
korišča v blaginjo celote“.

Deželni zbori. — Kranjski. Med
strankami kranjskega deželnega zbora je
prišlo do nekakega sporazumljenja, kakor
je pokazala torkova prva seja tako, da
je za zdaj katoliško-narodna stranka opu-
stila svojo obstrukcijsko taktiko. Kranjski
deželni zbor se je sešel v terek. Po slo-
vesni sv. maši, katere so se udeležili vsi
katoliško-narodni poslanci, nekaj Nemcev
in jeden član narodno-napredne stranke,
je blagoslovil mil. knezoškof ljubljanski
novi deželni dvorec, o kateri priliki je
imel tudi jako primeren in pomenljiv
govor, katerega je končal s sledečimi be-
sedami:

„To je značilni pomen blagoslova
naprošenega, da se izvrši po organih one
svete cerkve, katera edina ima od Boga
samega po Gospodu našem Jezusu Kri-
stusu, Sinu živega Boga, pooblastilo, da
blagoslavlja in zagotovi, da njen bla-
goslov ne bode brez vsepa za vse one,
ki so dobre volje. V tem smislu in po-
menu pričnem sveto opravilo“.

Po dokončanem blagoslovu je v
novi dvorani otvoril sejo deželni glavar
ob 3/4 12. Po običajnem nagovoru dežel-
nega glavarja, v katerem je slikal zgo-
dovino zgradbe novega dvorca in nove
deželne dvorane in katerega je končal
s trikratnim „Živio“ na cesarja, kateri
klic so poslanci navdušeno trikrat pono-
vili, pozdravil je poslance tudi deželni
predsednik baron Hein ter jih, kakor je
samo ob sebi umevno, spodbujal k slož-
nemu delovanju.

Prvi pa je dobil besedo deželni po-
slanec dr. Šusteršič, ki je stavil sledeči
nujni predlog:

„Deželni red in deželnega zbora
volivni red za vojvodino kranjsko se
ima spremeniti v smislu razširjenja vo-
lilne pravice na vse sloje prebivalstva.
Izvoli se poseben ustavni odsek 9
članov, kojemu se naroča, da nemudoma
izdela dotična zakonska načrta in ju v
najkrajšem času predloži zbornici“.

Nujnost tega predloga bila je vspre-
jeta soglasno. Istotako so se izvršile so-
glasno t. j. z vsklikom volitve v razne
odseke in sicer na predlog dr. Šusteršiča,
ki je v sporazumu ostalih strank prečital
imena dotičnih članov. Ko je bilo stav-
ljenih od raznih poslancev še mnogo
drugih jako važnih nujskih predlogov, re-
solucij in peticij, je deželni glavar za-
ključil sejo s pristavkom, da bode pri-
hodnjo sejo naznanil poslancem pismeno.

Štajerski. Ko je dež. zbor v pon-

deljek rešil točke dnevnega reda, pre-
čitali so predloge posl. Walza, Kopu-
linskega, Rokitanskega in Hagenhoferja
ki pozivljejo vlado, naj ne da Ogrski več
nikake koncesije, naj pripravi avtonomno
carinsko tarifo in naj ukrene vse po-
trebno za eventualno ločitev od Ogrske.

M o r a v s k i. Moravski deželni zbor
se je v pondeljek sestel v svojo
prvo sejo. Mladočehi so predložili več
nujskih predlogov, med katerimi je nujni
predlog posl. dr. Stranskega, v katerem
se zahteva, naj zbornica na cesarjev
patent, ki sklicuje deželni zbor, odgovori
z adresó na cesarja, kakor moravskega
mejnega grofa. — Nemški poslanci stavili
so glede vprašanja madjarskih zahtev
jednake predloge, kakor v štajerskem de-
želnem zboru. Posl. Začek je predlagal,
naj deželni zbor zahteva ustanovitev
češkega vseučilišča v Brnu; poslanec
Koudela pa je zahteval enakopravnost
češkega z nemškim jezikom v deželnem
odboru. —

Nemški cesar na Dunaju. —
Vsenemški listi neizrečeno proslavljajo
bivanje nemškega cesarja na Dunaju in
so polni radostnega navdušenja. Mi Slo-
vani pa nimamo nobenega povoda, da
bi se veselili nad dunajskimi pohodi nem-
škega cesarja, pač pa nasprotno. Da je
potovanje nemškega cesarja na Dunaj
velike politične važnosti, o tem ne dvomi
nikdo, in to dokazuje tudi deistvo, da
spremlja nemškega cesarja na tem po-
tovanju nemški kancelar Bülow in mnogo
drugih nemških državnikov. O tem pri-
čajo tudi dolga posvetovanja med našim
ministrom za zunanje zadeve in med
nemškim kancelarjem, o tem pravimo,
pričajo tudi daljši razgovori katere sta
imela vladarja z ministroma zunanjih
zadev. Da se je pri ti priliki razpravljalo
o dogodkih na Balkanu, o tem ni niti
dvoma. Značilno pa je tudi to, da je iz-
šel znani cnsarjev manifest na vojsko
ravno par dni pred dohodom nemškega
cesarja na Dunaj. Sicer oficijozí trdijo,
da nemškemu cesarju niti na misel ne
pride, se vtikati v avstro-ogrške notranje
zadeve, toda ogrska kriza se je pač raz-
vila v eminentno vojaško krizo, o ka-
teri se je vsekakor govorilo na skupnih
konferencah med našim in nemškim ce-
sarjem. To slutijo tudi Madjari, ki v svojih
listih odločno protestujejo proti temu, da
bi se nemški cesar vtikal v ogrske za-
dave. Kakor pri vsaki taki priliki, na-
pivala sta si vladarja tudi povodom tega
obiska. V svoji napitnici povdarjal je
cesar Franc Jožef, da bo obisk nemškega
cesarja utrdil in ojačil medsebojne vezi.
Cesar Viljem je rekel v svoji napitnici
med drugim: „Pogled na ponosne polke
Vašega Veličanstva mi je bilo srčno ve-
selje, zakaj zvezo naših dežel nosijo in
utrjujejo naše armade v blagor miru v
Evropi.“ Ko je svojo napitnico dovršil,
odložil je kozarec ter je objel in poljubil
dvakrat našega cesarja. Nemški cesar je
tudi sedaj kar sipal redove in odklovanja
raznim merodajnim činiteljem, pred vsem
raznim nadvojvodom, pa tudi dr. Körber,
grof Khuen Hederwary, vojni minister Pi-
treich, župan dr. Lueger in mnogi drugi
so dobili visoke ređe.

Bodisi pa temu kakorkoli, mi po-
navljamo, da si ne morejo Slovani od
pohodov nemškega cesarja na Dunaj nič
dobrega pričakovati. In prepričani smo,
da nemško prijateljstvo ni bilo in ne
bode nikdar v prid avstro-ogrski državi.

Ruski car v Vatikanu. — Razni
italijanski listi poročajo, da obišče
ruski car dne 26. oktobra sv. očeta Pija
X. Dostavljajo tudi, da se do ta čas go-
tovo izvrši imenovanje novega papeže-
vega tajnika.

Novi papežev tajnik. — Neki du-
najski list poroča, da bode za papeževega
tajnika imenovan kardinal Gotti, a kar-
dinal Rampolla da postane predsednik
„propagandae fidei“.

Srbske razmere. — Danes je
dognana reč, da je bilo onih 28 srbskih
častnikov, ki so bili v Nišu zaradi zar-
rote proti sedanjemu kralju, podkupljenih
od pristašev Obrenovičeve dinastije, ži-
večih v Inozemstvu, ki so pa dobili
denar od držav, ki so nasprotné sedanji
smeri srbske zunanje politike. Nasprot-
niki Srbije porabili so to priliko in pre-
tiravali so pa to zadevo tako, kakor da
bi se Srbija nahajala v krvavi revoluciji.
To bi bila tudi srčna želja vseh nas-
protnikov jugoslovanstva. A ta želja se
jim ne bode vresničila, kajti v Srbiji
zavladal je zdaj mir in srbski narod se
je odločno izrekel proti nameri novih
zarotnikov.

Macedonski dogodki. — V Mo-
nastiru vlada neznošno stanje. Po mestnih
ulicah se ne sme javno prav nič go-
voriti o macedonskih dogodkih. Turška
vlada ima vse polno vohunov in kaznuje
vsakega, katerega ji vohuni naznanijo,
češ, da je javno govoril o tem kar se
sedaj godi na Balkanu. Spravijo ga takoj
v ječo, iz katere se pa več ne povrne.
Da postopajo vohuni samovoljno ter da
ovajajo vse njim neljube osebe, četuť
se niso prav nič pregrešile, to razume se
samo ob sebi in baš zato je tam stanje ne-
znosno. Turki postopajo s kristijani vedno
grozovitejše. Palijo in morijo vse kar jim
pride pred oči. V zadnjih dneh pomo-
rili so turški vojaki več sto Macendoncev
in zažgali vse polno vasi. Zgodilo se je,
da se je na turški poziv semtertje kak
ustaš udal ter odložil orožje. Turki so
seveda obetali, da se ne bode takim
ustašem dogodilo nič zlega, a koj ko so
prišli ti nesrečneži v turške roke, trpinčili
so jih na grozen način ter jih konečno
tudi umorili. Te dni je došla vest, da so
Turki zažgali vas Ghorman, ki je štela
250 hiš. V ti vasi je bila skrita namreč
še precej močna ustaška četa. Ko so
ugledali ustaši turške vojake, nahajajoče
se v ogromnem številu, pobeignili so iz
vasi v bližnja gorovja. Vojaki so obkolili
vas in so jo začeli bombardirati, četuť
jim je bilo znano, da so ustaši že zbe-
žali iz nje. Zgorelo je in ubitih je bilo
800 oseb, med njimi možki, ženske in
otroci. Turški vojaki vrgli so v neko
apnenico, kjer se je žgalo apno, 15 otrok,
ter so se živinsko radovali na tem, ko
so videli goreti žive otroke.

Iz Galaza se poroča, da je ruski
parnik „Kucar Gagarin“, ki prevažá dva-
krat na mesec blago med Batunom in
Galaceem pripeljal veliko množino streljiva
iz Rusije, namenjenega Bolgariji.

Ker je Bolgarija zadnje dni mobi-
lizirala tri voje divizije, namerava Turčija
poslati svoje vojake v Rumelijo.

V Odeso je prišla iz Carigrada vest,
da so našli pod zglavjem sultanovim
grozilno pismo, v katerem mu vstaški
odbor naznanja, da ga u m o r i, ako v
teku dveh mesecev ne da macedonskim
vilajetom avtonomije. Na kak način je
prišlo pismo v sultanovo spalnico, je do-
sedaj še zagonetka.

Dopisi.

Iz Devina. — Počila je enkrat
usodepolna „bomba“ iz sicer tihega De-
vina ven v slovenski svet ter se straš-
nim pokom se razletela. Kaj pa je? —
Je-li Devin v obsednem stanju? Tako
hudo pač ni, kakor se kaže na prvi po-
gled. Živimo v nervoznih časih. In na
to močno cika bombastičen dopis iz De-
vina z dne 16. t. m. v „Soči“ št. 74.,
kojega je bojda tudi „Slov. Narod“ v
Ljubljani posnel pod začetnimi straho-
klici: „Ali je res mogoče? — Neču-
veno!“

Tu si riše dopisnik farški strah na
steno. Njega ne vznemiruje nikdo drugi,
nego tukajšnji kaplan, mlad mož mirnega
značaja, češ, da „močno agitira proti
veselici za otroški vrtec in seje kleri-
kalni (res čudni!) preprič po devinski
občini“; — da, čujte, nezaslišano! —
„agitira celó proti prispevkom za slov.
otroški vrtec“, — „... sposoben za vse,
da le zatre „pravo narodno gi-
banje“.

Kaj pa je zagrešil tacega v smislu
liberalcev in onih „zavednih“ Devincev?
Čujte in strmite! Opominjal je v cerkvi
stariše in otroke, osobito šolske, da naj
se nikar ne vdeležijo plesa, da j skušal
tako po moči zatreti n e r o d n o g i b a-
n j e. Saj taka udeležba je prepovedana
otrokom že po šolski postavi, če ni samo
na papirju. To je storil po vsi pravici in
dolžnosti kot dušni pastir in katehet.
Zdelo se mu je tem potrebnejše še po-
sebnó po letošnjem sv. misijonu, ki je
imel mej drugimi vzvišenimi nameni tudi
ta, tukajšnjemu slovenstvu pogubne raz-
vade če ne zatreti pa vsaj omejiti. Kaj
pa more on za to, če ti „zavedni“ De-
vinci ne poznajo drugih bolj moralnih
sredstev pomagati na noge otroškemu
vrtec? Torej če je že agitiral se svojim
opominom, ni tega storil proti otroškemu
vrtec, tudi ne proti prispevkom v ta na-
men, ampak proti taki veselici, ki je
pogubna za mladino, kakor skušnja več-
krat uči. —

Tako je dalo tukajšnje društvo
„Ladija“ za zdaj glas od sebe, s katerim
kaže svetu, da še životari, kaže obenem
tudi svojo barvo. S takimi načeli pač ni

misli, da postane kedaj Noetova rošilna ladija za tukajšnje slovenstvo, pač pa se je bati, da če bo tako krmarija naprej, se bo se slovenstvom in otroškim vrtem vred potopila v valovih sinje Adrije.

Če so nekateri Devinci, ki se najbolj hrupijo se zavednostjo „postojanka“ s tem, da se ogibljejo cerkve, odpovedujejo petje v nji, prazne prostore pa radi prepuščajo Lahom, pač tužna nam majka Slava!

Ko pa „farške gonje“ ne bo več v Devinu, potem bo slo slovenstvo spat in z njim tudi otroški vrtec. — Potem „buona notte“, poreče Lah.

Iz Devina. — (Odgovor „Soči“.) — Dopisnik v tem liberalnem listu me napada prav nesramno, kakor da bi bil zoper otroški vrtec v Devinu. Sicer isti poštenjak (?) sam sebi ne verjame, kar piše: vsaj se vpraša: „Ali je res mogoče?“ kaj takega. Pa vendar nekaj hoče povedati o „farški gonji“ proti slovenstvu v Devinu. Teško je skrival rožičke, zdaj pa mu jih je mala burjica izpahnila kar cele na dan. Pazite le, da kam z njimi ne zadenete!

Prav je, da „priprosti ali zavedni Devinci... iščejo vedno novih potij... in sredstev proti tujemu navalu“; tudi veselice v prilog slov. otroškemu vrtecu so na mestu. Dvomim pa zelo, da boste s plesom rešili Devin tujega navalal! Ali se s tem krepki narodna zavest mladine, da se ji da priložnost zapravljati težko zasluženi denar, telesno in duševno zdravje? Ali se otroci navzamejo narodnega duha pri gledanju plesa?

To vprašajte se isti, ki tako radi dovoljujete in prirejate ples! — Proti plesu, ne pa veselici je „agitiral“ kaplan; — seveda, takšni zavedni Slovenci, ki ne hodijo v cerkev, imenujejo nauke in opomine v cerkvi agitiranje. Sicer pa, če mislite, da je ples tako nedolžen, motite se jako, ali pa imate tako kosmato vest, da je vse dovoljeno po vašem mnenju! Pomnite, da moralna propast je tudi narodna propast!

Kdaj pa je devinski kaplan agitiral proti prispevkom za slov. otroški vrtec, to zna le hudobni in lažnjivi obrekovalec. Pač pa sem nekoč svetoval predsedniku „Ladije“, naj se napravi tombola! Prepričan sem jaz in drugi pametni Devinci, da bi več prinesla dobička za vrtec kot ples — seveda manj krčmarju, ker pri tomboli se ne bi toliko potili.

Da bi bil dopis bolj „zmahten“, in da pokaže dopisnik, kako napreduje, kdor bere „Sošo“ in „Sl. Narod“, sklene z besedami: „Prokleta taka duša!“ Pazi, prijatelj, da ne bo tvoja duša prokleta, kar Bog ne daj!

Devinski kaplan.

Novice.

Novl sv. maši. — V nedeljo je č. g. Janez Brezavšček daroval prvo sv. mašo na sv. Gori. Peli so mu podporni pevci. — Č. g. Ernest Firizin, sin cerkvenika pri sv. Ignaciju v Gorici, bo daroval v nedeljo ob 11. uri v tej cerkvi prvo sv. mašo. Čestitamo iskreno!

Kanonična vizitacija v kanal-skem dekanatu se je vršila v lepem redu. Iz raznih poročil smo doznali, da je ljudstvo prevzvišenega knezondškofa slovesno in prijazno sprejelo, povsodi je prejemale blagoslov prevzvišenega klečé. S slavaloki, z zastavami in drugim okitjem, katero je ljudstvo prostovoljno postavljalo, je pokazalo svojo udanost do višjega pastirja. — Kakor smo poizvedeli, je bilo število birmancev sledeče: v Desklah 113, v Plaveh 31, v Kanalu 167, v Gorenjempelju 94, v Ročinju 161, v Marijinem Celju 150, v Zapotoku 41, v Avčah 58, v Levpi 119, v Lomu 68, v Kalu 104, na Banjšicah 95 in v Lokovcu 131.

V goriški deželni šolski svet je imenovan ravnatelj goriške gimnazije Friderik Simzig.

„L'Eco del Litorale“ z dne 21. t. m. piše: Tržaška občina je hotela napraviti italijansko šolo pri sv. Ivanu (Guardiella). Predmetje Guardiella šteje več Italijanov ko Slovencev. Če imajo Slovenci svojo šolo, morali bi jo imeti še z večjo pravico tudi Italijani. Toda namestništvo ni dovolilo italijanske šole. Razume se samo o sebi, da se bode občina pritožila proti namestništvemu odloku, ki zadržuje italijanski občini vzdrževati šole v svojem jeziku. Tako „L'Eco“!

Dovoljujemo si par stvarnih opazk: 1. Neresnično je, da šteje predmestje sv. Ivana več Italijanov ko Slovencev. To predmestje je skoraj izključno slovensko, kakor kažejo številke ob času volitev. 2. Namestništvo je prav storilo, da je namero italijanskih združbarjev zavrnilo. 3. Neresnično je, da je Trst italijanska občina. To je jasno pokazala zadnja volitev v V. kuriji, kjer je slovenski kandidat prišel v ožjo volitev z italijanskim in je pri ožji volitvi slovenski kandidat dobil do 10 tisoč glasov, italijanski pa do 12 tisoč.

Socijalni demokratje so priredili v nedeljo razne shode: V Trstu, v Gorjanskem (v Štrekljevi gostilni), v Temnici (v gostilni Antona Kunca) in v Logatecu.

Razumnike prosimo, naj gredo na shode in naj ljudstvo podučijo, da nam je ti socijalni slepiči ne preslepilo!

Deželni hipotečni zavod je zapričel svoje delovanje, vsled česar zamorejo oni, ki se ga menijo poslužiti predložiti prošnje za posojilo vsak dan v prostorih zavoda Šolske ulice št. 5. I. nadstropje (bivši sedež okrožne sodnije). Uradi zavoda so odprti za stranke ob delavnikih od 9. do 12. ure predp. in od 4. do 6. pop., ter ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. predp.

V zasebno ljudsko šolo „Š. Doma“ se je vpisalo 540 otrok, pa se še oglašajo. Peli deški razred, ki služi ob enem v pripraviljavnicu za srednje šole, se je odprl in bo sprejemal učence še do 24. t. m., v kolikor bodo prostori dopuščali. — Mestna slovenska štirirazrednica šteje baje 5 učencev in učenk. Tega je kriva nesrečna lega one šole.

Odbor „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ v Gorici nanašnja svojim društvenikom, da je vsled odhoda dr. And. Lisjaka društveni zdravnik dr. Aleksij Rojic, ulica Contevalle.

Čuden ponočni oblisk v samostanu. — V nedeljo po noči okolo 11. ure začelo je v tukajšnjem kapucinskem samostanu močno zvoniti tako, da je spravilo to zvonjenje vso samostansko družino po koncu. Ko so se podali k samostanskemu zvonu, našli so pri njem nekega 45 letnega Ivana Gorkiča iz Vrtojbe, reveža, kateremu se je omračil duh. Splezal je namreč čez zid kapucinskega vrta in prišel tako do samostanskega zvona. Poklicali so redarja, ki je nesrečneža odvedel v tukajšnjo norišnico.

Nesreča. — V nedeljo popoldne vozil je na kolesu neki gospod iz Št. Ferjana proti našemu mestu. Na nekem ovinku prišel mu je nasproti neki voznik s koleselnjom, na katerem je sedelo poleg voznika tudi neka ženska. Ker je kolesar vozil naglo in ni zaradi ovinka pravočasno opazil voznika, da bi mu se bil mogel izogniti, sagnal se je s kolesom s tako silo v prvi del voza, da je odskočil s kolesa na koleselj, ter pri ti priliki tako močno trčil ob voznika, da se je voznik zvrnil s koleseljno na tla. Voznik se je pri ti priliki hudo poškodoval na glavi, ter so ga morali pripeljati k zdravniku, ki mu je na glavi napravil več šivov. Tudi kolesar poškodoval se je jako močno.

Deklica pod vozom. — V pond. okolo poludne je čuvala mlada deklica Alojzija Boltar, iz Plavi, voz voli svojega očeta na trgu Koren. Hkratu so se voli splašili ter zdirjali z vozom z mesta. Pri ti priliki padla je uboga deklica tako nesrečno pod voz, da so ji šla po nogah prva in zadnja kolesa voza. Poškodovana je bila tako, da so jo morali prenesti v žensko bolnišnico.

Neki konsorcij goriških pekov vzel je v najem neki mlin, nahajajoč se v Plaveh. Dotično pogodbo sklenili so peki se zastopniki tvrčke Kurz z Dunaja. Mlin se sedaj popravlja in bode začel že v kratkem času delovati.

Umor. — V torek popoldne ubil je s sekiro svojo lastno ženo devetindvajsetletni Vincenc Vončina iz Grgarja. Vončina je živel s svojo ženo samo tri mesece in nekaj dni v zakonu. On je pristopil, kajti ona bila je blagonica. Vončina bil je doma iz Kala. Zakon se ni sklenil iz ljubezni, marveč iz koristolovja. Dognano je namreč, da je nastal prepri med zakonskima koj tisti dan po poroki.

Obrtno nadalj. šola za zidarje v Renčah prične šol. leto dne 1. oktobra t. l. Sprejemajo se učenci, ki so dovršili ljudsko šolo.

Stariši, katerih sinovi so namenjeni zidarskemu stanu, naj ne zamude te ugodnosti.

Oddaja del na bohinjki železnici. In sicer na črti med Prvačino in Trstom. — Železniško ministerstvo je oddalo dela na črti bohinjke železnice med Prvačino in med Trstom sledečim tvrdkam, in sicer: Prvi in drugi del tvrdki Madile in dr. iz Celovca; tretji in četrti del inženjerju dr. Rudolfa Mayroderju z Dunaja, ki prevzame to delo v družbi z „društvom za zidanje železniških prog“; peti in šesti del tvrdki Kupka in Orgenmeister z Dunaja, ki prevzame to delo v družbi z tvrčko Zupandčič iz Ljubljane; sedmi in osmi del tvrdki Klemensiewicz, Demuth in dr. z Dunaja.

C. in kr. vojaško oskrbovalno skladišče v Gorici razglša: Dne 7. oktobra 1903., ob 10. uri zjutraj vrši se pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gorici javna obravnava radi zagotovljenja za čiščenje in popravo vojaških postelj v postaji Gorica za leto 1904.

Bolj natančni pogoji, kakor tudi uzorci za ponudbe se zamorejo pregledati ob navadnih urah pri gornjem oskrbovalnem skladišču.

Krojaški mojster Anton Krušič se je preselil v hišo št. 33. v Jožef Verdijeji ulici nasproti Pečenkovi hiši.

Odpisi davkov o nastopu trtne uši. — C. kr. finančno ravnateljstvo je dooznalo, da posestniki vinogradov, okuženih od trtne uši, šestokrat zamujajo pravočasno naznaniti kompetentni oblasti o obnovljanju vinograda ali nasajenju drugih kulturnih rastlin, da bi bili potem deležni odpisov na zemljiščnem davku, kakor so določeni po zakonih od 15. junija 1890. št. 143. in 4. aprila 1902. št. 87. — Opozarja se torej, da opuščenje tega naznanila ima za posledico izgubo odpisa na davku v dotičnem letu, do katerega odpisa imajo sicer pravico.

Tržaški magistrat in škofjski ordinarijat. — Tržaški škof. ordinarijat je povabil trž. magistrat, naj ukrene, da bodo v tržaški okolici molili učenci pred in po šoli, da bodo hodili ob praznikih in nedeljah skupno pod nadzorstvom učiteljev k maši itd., a magistrat ni hotel tega storiti. Škofjski ordinarijat se je obrnil na to na namestništvo, ki je ugodilo prošnji škof. ordinarijata. Včeraj je sklenila mestna delegacija, naj poslanec Hortis protestira proti temu odloku namestništva v parlamentu.

Italijanska zastava na mestni palači v Trstu. — Ko je v nedeljo naznanil strel iz topa tržaškemu prebivalstvu poludne, zavihrala je na stolpu tržaške mestne palače še precej velika italijanska zastava. Hkratu se je zbralo na trgu pred mestno palačo vse polno občinstva, ki je srpo gledalo v to novo prikazen. Zastavo so seveda kmalu sneli, ali množica je ostala še delj časa na trgu ter je po svoje komentirala to predrzno irredentovsko demonstracijo. V nedeljo namreč so slavili v Italiji 20. sept., to je oni dan, ko je prišel Rim v roke italijanski posvetni oblasti. Tržaški neodrešenci hoteli so v nedeljo pokazati, da tudi oni težko pričakujejo trenutek, ko bode smela raz stolp mestne palače svobodno plapolati italijanska zastava, in bo tedaj Italija ne le združena, ampak tudi dovršena. Tržaška policija išče sedaj onega, ki je zastavo razobesil. Ako se ji pa posreči tudi najti ga, to je drugo vprašanje. —

Povratek romarjev iz Palestine. — V ponedeljek je dospelo v Trst z Lloydovim parnikom „Tiroi“, na povratku iz Palestine, 208 romarjev s Tirola, s Predarlškega, iz Švice in iz Nemčije. Popoldne so se odpeljali iz Trsta s posebnim vlakom.

Laško gospodarstvo pri okr. bolniški blagajni v Trstu. — Odbor te blagajne je sklenil, da ne bo dajal bolnikom podpore, tudi če kdo ni še ozdravel, ker nimajo v blagajni več denarja. To je prinesel socialnodemokratični list „Lavoratore“. Bomo videli, kaj ukrene sedaj magistrat.

Nova vojna ladija. — Dne 4. oktobra izpusté v Trstu v morje novo vojno ladijo z imenom „Erzherzog Karl“. Slovesnost se prične ob 8. uri zjutraj. Kurovala bo nadvojvodinja Marija, soproga nadvojvode Rainerja. Z Dunaja poročajo, da pride tudi ministerski predsednik dr. pl. Körber.

Shod laških dljakov v Pazinu. — Laški visokošolci so imeli v nedeljo v Pazinu svoje drugo redno letno zborovanje. Na dnevnem redu tega zborovanja je bilo vseučiliško vprašanje. Poročila, kaj so počeli v Vidmu in Čedadu,

ni na dnevnem redu! Predsednik društva „Inominata“ je Aldo Forti, tisti tržaški visokošolec, ki je govoril v Vidmu na vseučiliškem shodu! Zahtevali so laško vseučilišče v Trstu — No, potem kar so počeli v Vidmu in Čedadu proti Avstriji in njenemu cesarju. res ne zaslužijo drugega, nego da se jim dá kar hitro laško vseučilišče v Trstu. — Hrvatje so izzivajoče dijake naklestili. V senci bajonetov so morali ti irredentovski klaverni zapustiti Pazin.

Zelo koristna knjiga — brezplačno. — Gozdarsko društvo za Kranjsko in Primorsko je izdalo knjigo: Navod za oskrbovanje malih gozdnih posestev na Kranjskem in Primorskem, katero je spisal g. Avgust Guzelj, c. kr. komisar v Novem mestu. Knjiga se dobiva brezplačno pri vodstvu gozdarskega društva v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, ali pa pri c. kr. okrajnih gozdnih nadzorstvih.

Pozor! — Ministerstvo za notranje reči razpošilja sledeče svarilo: V kratkem utegnejo iskati delavcev za rudokope v Mehiki. V tem oziru pa je treba veliko previdnosti. Ponudbe naj se sprejmo, ako so popolnoma jasne, uradno potrjene in imajo potrebno varnost. Ministerstvo je pripravljeno, ako treba, dajati natančna pojasnila.

Jugoslovanski socijalni demokratje so se razprli. — Soc. demokratje v Idriji z Anti Kristanom na čelu so ustanovili proti „Rdečemu Praporju“ svoj list „Naprejš“. Anti Kristan je brat Etbina Kristana in je bil svoj čas tajnik „narodno-napredne“ stranke v Gorici.

Razkol med nemškimi soc. demokrati. — Nemški soc. demokratje so imeli minuli teden svoj strankarski shod v Draždanah. Pokazali sta se dve nasprotujoči si struji. Bebel in njemu na strani Kautski in drugovi so zagovarjali dosedanjo taktiko t. j. neizprosno nespravljivost nasproti meščanskim strankam. Njim nasproti so stali Bernstein, Auer, Vollmar in drugovi, ki so zahtevali revizijo stranknega programa.

Vinska klavzula. — Kakor je razvidno iz italijanskih listov iz kraljestva, ne bo več obnovljena vinska klavzula, ki je bila za naše vinogradnike najhujša trtna uš. Italijanska vlada je delala na to, da bi bila ta klavzula podaljšana vsaj 6 mesecev, a tudi to se jej ni posrečilo. Vsled tega pišeje vsi italijanski listi, da bo za Italijo velika škoda, ker ne bodo mogli po 31. decembru t. l. izvažati italijanskega vina v Avstrijo. Zato pa pozivljajo laške vinogradnike in kupčevalce, naj izvozijo kolikor le mogoče vina v Avstrijo hitro po trgatvi, da bodo njih kleti z 31. decembrom že prazne.

Pes ustrelil loveca. — V stolnem Belemgradu je šel bogati posestnik Schrauer s svojima svakoma na lov. Komaj so se lovci razstavili, zaslišal se je od tam kjer je stal Schrauerja, pok in krik. Tovariša sta našla Schrauerj v krvi. Med tem ko si je namreč Schrauer naziagal smodko, skakal je pes nestrpno okoli njega. Naenkrat je skočil tako visoko, da mu je sprožil puško na rami. Strel je zdobil lovecu pleče ter je kmalu izdihnil. —

365 m. dolga brada. — Umril je v Belgiji neki Dumont, ki je imel najdaljšo brado na svetu; dolga je bila namreč 3 m. 65 cm.

Oče devedesetih hčer. — V Cuftonu v državi arizonski je umrl pred dnevi gostilničar Friderik Adolff, star 88 let, ki je bil devedesetim hčeram — adoptivni oče. Adolff je imel v St. Louisu veliko gostilno z vrtem, v kateri je bilo veliko ženskega dela. Pa je velel magistrat v St. Louisu, da ne sme nobeden gostilničar imeti sobarice. A Adolff si je znal pomagati: šel je v sirotišnico, izbral si odrasle mladenke in jih adoptiral. Za nekaj let je adoptiral devetdeset „hčer“. Sobarice so kakor hčere smele svojemu očetu pomagati v gostilni.

Strašna smrt vsled pasje stekline. — V francoski vasi Levens je stekel pes vgrizel nekega delavca. Poslali so ga v neki Pasteurjev zavod, kjer so ga zdravili nekoliko časa. Ko so mislili, da je mož ozdravel, poslali so ga domov. Ali tu napadejo ga strašne bolečine tako, da je vsled njih popolnoma zblaznel. Te dni se je zaprl v sobo, vzel je nož in si je hotel z njim prerezati žile; potem pa si je prerezal z istim nožem trebuh ter si je zadano rano raztegnil z rokami. Konečno pa je odprl okno in skočil skozi vanje in si končal tako življenje.

ROMA RJEEM
NASTV. TORO
 in slav. občinstvu spleh
 se priporoča v obisk
Kavarna „Central“
 v Gorici na Travniku
 (Piazza grande) tik
 cerkve sv. Ignacija.

Poduk daje gospa

v glasovirju, citrah
 in angleščini (angle-
 ško le nemščine ve-
 ščim). Pride tudi na
 dom podučevati. Pis-
 mene ponude pod M.
 H. in pojasnila daje
 iz prijaznosti upravn-
 ništvo našega lista.

L. ZORNIA
 Gorica,
 Gosposka ulica št. 7,
 priporoča

svojo veliko zalogo mod.
 blaga, kakor: zadnje no-
 vesti okraskov za oble-
 ke, rokavice, nogavice,
 pajčolan, olčnike, dež-
 niki, trakove, pasove,
 predpasnike, vsepotreb-
 ščine za šivilje. Zaloga
 najboljšega perila za
 gospode in gospe. Zaloga
 raznovrstnih trakov itd.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški
 ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
 klobukov in toči v svoji krčmi prist-
 na domača vina ter postreže tudi
 z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
 cene jako solidne.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojač, ulica Giuseppe Verdi št. 33

Priporoča se sl. občin-
 stvu v mestu in na deželi,
 posebno č. duhovščini. —
 Ima bogato zalogo blaga
 vsake vrste in za vsaki stan,
 ter opozarja na ravno došlo
 sveže jesensko in zimsko
 blago, lastni izdelek *gotovih*
oblek in površnih sukenj.
 Cene prav solidne!

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,
 priporoča prečast. duhovščini za
 izdelovanje cerkvenih posod in
 orodja. Pripravo cerkvenega o-
 rodja olajšuje revnim cerkvam
 s tem, da daje tudi na obroke.
 Obroke si pa preč. p. n. gospod
 naročevalec sam lahko določi.

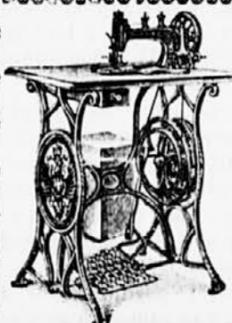
Jakob Šuligoj,

urar e. kr. železnic,

v Gorici, Gosposka ulica hiš. št. 25.

priporoča svojo najboljšo zalogo

šivalnih strojev,

za gospode krojače in šivilje po najnižje mogočih
 cenah. — V zalogi ima tudi najnovejše in naj-
 bolj priproste **vozilne aparate** (Stickaparate),
 katere se more porabiti za vezenje (rekamiranje)
 na vsakem „Singer - jevem“
 šivalnem stroju, ter stane tak
 aparat samo 7 K. — Kdor torej
 hoče imeti dober in trpežen
 šivalni stroj in jako po ceni,
 naj si pride ogledat šiv. stroje
 novih sistemov, katere jam-
 či od 5 do 10 let.

Dalje priporoča najboljše

švicarske žepne ure

po zmernih cenah. Poprave s poroštvom enega leta.

Viktor Toffoli
 v Gorici, via Trento št. 20
 (na stari pošti)

velika zaloga oljkega olja
 iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . . 56	Nizza . . . „ 80

Priporočilo.

Podpisani se priporočam slav. občinstvu
 in svojim rojakom za obilna naročila svoje
 nove delavnice v lastni hiši na Kolehah pri
 Kojsem. Izvršujem vsakovrstne obleke ter
 imam v zalogi raznega sukna, hlačevine
 in izgotovljenih srajc. Vsako naročilo se
 izvrši točno in po celo nizkih cenah.
A. Mavrič, kroj. mojster.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
 stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cavi za stra-
 nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
 tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
 dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
 stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica sa vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
 s potrdili najine nove **amerikanske** blagajne, da je kupil pri naju za
 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Delo je zastajalo gospodinjam,

dokler so morale testenine doma
 mesiti. Odkar pa vdobe gotove
 „Iirske testenine“, jim je ku-
 hanje prava igrača.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
 v hiši g. Jerneja Kopača
 izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
 po meri, bodisi fine ali pa
 priproste.

Priporočata se svojim rojakom
 v Gorici in na deželi, posebno pa
 č. duhovščini za obilna naročila.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici
 odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja
 jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.
 In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetilno
 izvršuje naročila vsakovrstnega peciva,
 tudi najfinejšega, za nove maše in godove,
 kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in na-
 tančno po želji gospodov naročnikov. —
 Priporoča se za nje svojim rojakom v
 mestu in na deželi najljubneje.

„Centralna“
 posojilnica

v Gorici,

uraduje od 1 avg. naprej
 od 8. zj. do 1. pop.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
 občinstvu v mestu in na deželi svojo
 trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
 Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
 rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfù
 istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
 Sladkor razne vrste. *oko št. 0, 1, 2, 3
 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in
 druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
 funta. Testenine iz tvornice Žnidarskič &
 Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba
 sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičeveg
 mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
 Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
 najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel kapljice
 z znamko sv. Antona Pado-
 vanskega.

Zdravilna moč
 teh kapljic je ne-
 prekosljiva. — Te
 kapljice uredijo
 redno prebav-
 ljanje, če se jih
 dvakrat na dan
 po jedno žličico
 popije. — Okrepé
 želodec, storé,
 da sgine v
 kratkem času omotica in š-
 votna lénost (mrtvost). Te kap-
 ljice tudi storé,
 da človek raje je.

(Varstvena znamka)

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih le-
 karnah na svetu. Za naročitev
 in pošiljatve pa jedino le v
 lekarni

CRISTOFOLETTI
 v Gorici.